

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenšedi nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 12.
TELEFON ŠTEV. 532.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Neumestna radodarnost.

V soboto, dne 31. oktobra so vse zapadne evropske države priredile — dan štednje. Časopisi, društva in uradi so bili ta dan v službi propagande za štednjo. Poštni uradi so za ta dan omislili celo posebne pečate in kdor je dobil ta dan pošto, je dobil na pismu tudi poziv na varčevanje. V naši državi se seveda ni priredil dan štednje, ker mi smo bogata država. In da to čim bolj dokažemo, se je dan poprej razpravljalo v skupščini o pravilniku, s katerim se določa, kdo vse ima pravico do brezplačnih cigaret v državi. Lepo število teh srečnih ljudi je in državo bodo veljale te brezplačne cigarete vsako leto težke milijone. V kratkem pa pride v razpravo še drug pravilnik, ki bo določal, kdo vse ima pravico do državnih avtomobilov. Tudi teh ljudi bo lepa vrsta in iz izkušnje vemo, da bo praktična uporaba pravilnika potem sproti državnih funkcionarjev to število še znatno pomnožila. Tudi ta pravilnik bo veljal državo težke milijone in tudi ta pravilnik bo sprejet.

Je sicer nad vse lepo, če se vendar enkrat najde država, ki ne naklada svojim državljanom samo bremen, temveč jih tudi obdaruje z brezplačnimi cigaretami. In samo naš ideal bi bil, če bi bila Jugoslavija tako bogata, da bi vsak njen državljan dobil brezplačne cigarete in še državen avtomobil po vrhu. Toda žalibože je to muzika, ki je — vsaj mi — ne bomo nikdar slišali. Nasprotno pa slišimo vsak dan čisto druge stvari, ki so vse prej ko muzika. Tako čitamo ravno te dni obupne apele invalidov in vojnihi žrtev in v skupščini se razpravlja zakonski načrt, ki bo vse prej ko odmev prošnje invalidov.

In čitali smo dalje o novem proračunu, ki pomeni veliko povišanje vseh državnih izdatkov. Da bo treba kriti te povišane izdatke z novimi davki, je jasno in že itak preobremenjeni davkoplačevalci ne smejo upati na zmanjšanje davkov, temveč morajo biti pripravljeni še na njihovo povečanje.

Poleg invalidov in vojnihi sirot pa imamo še celo vrsto revežev, ki nujno rabijo državne pomoči. Spominjamo predvsem na stanovanjsko bedo, ki uničuje zdravje in moralo našega naroda. In za ljudmi brez stanovanj pridejo oni brez posla in za njimi cela vrsta drugih in ne na zadnjem mestu državni namočenci, da kronskih upokojujencev — revežev vseh revežev — sploh ne omenjamo.

Naša mlada in kljub vsemu vendarle vstajajoča država ima pa še druge skrbi, ki nujno zahtevajo državne pomoči, ker propade drugače naše gospodarstvo. Ceste so v defektnejem stanju, nove železnice potrebne na vseh koncih in krajih, naša pristanišča zanemarjena, naše kmetijstvo v nad vse težkem stanju in naša industrija v krizi! Povsod je tu potrebna državna pomoč, za njo pa je potreben — denar.

Tega pa naša država nima in da ga dobi, si ga mora prihraniti. Zato je štednja v vseh panogah državnega gospodarstva prva dolžnost in kdor te dolžnosti ne izpolnjuje — škoduje državi.

Naravnost zapravlja pa tisti, ki je radodaren tedaj, ko mora štediti. Dokler nima naša država denarja za invalide, za brezposelne, za upokojujence, dokler mora vsled pomanjkanja denarnih sredstev zanemarjati svoje dolžnosti do gospodarstva, tako dolgo tudi ne more imeti denarja za brezplačne cigarete.

Tudi največji revež si mora kupiti cigareto, če jo hoče kaditi. Zakaj si je ne

Pred vst pom Radića v vlado.

Beograd, 2. nov. Politični krogi verujejo, da prispe danes St. Radić. Šef najmočnejše hrvatske stranke se bo sestal s Pašićem, s katerim bo razpravljal o svojem vstopu v vlado. Radićevci trdijo, da bodo v vsakem slučaju obdržali 4 portfelje. Pripravljeni so zamenjati trgovinsko ministrstvo za ministrstvo socialne politike. To ministrstvo naj bi prevzel St. Radić.

ST. RADIĆ ODPOTOVAL V BEOGRAD.

Zagreb, 2. nov. Sinoči je z brzovlakom odpotoval v Beograd šef HSS g. Stjepan Radić skupno s člani vodstva dr. Mačković, Predavcem, inž. Košutićem in Krnjevićem. V Brodu se jim je pridružil Pavle Radić, ki je imel včeraj v Brodu uspešen sestanek in skupščino. Od vodstva je ostal v Zagrebu le dr. St. Ko-

šutić. Včeraj je prispel v Zagreb dr. Nikić, ki se je sinoči zopet vrnil v Beograd.

V BEOGRADU POLITIČNO MRTVILO.

Beograd, 2. nov. V politični situaciji vlada popolno mrtvilo. Včeraj niso delovali niti klubi niti skupščinski odbori. Na površje prihaja ponovno vprašanje o rekonstrukciji vlade.

Včeraj ves dan ni bilo nobenih važnih dogodkov. Nj. vel. kralj in kraljica sta se vrnila v Beograd. Danes se pričakuje tudi prihod Stjepana Radića. Vlada bo danes nadaljevala diskusijo o svojem delu v skupščini. V dvoru se bodo vršile konzultacije uglednih vladnih politikov o rekonstrukciji vlade. V zunanji situaciji ni nobenih važnih momentov.

Rešitev grško-bolgarskega konflikta.

BOLGARSKA VLADA, PODPORNICA MAKEDONSKEGA KOMITETA, MORA ODPSTOPITI.

Pariz, 2. nov. Preiskovalna komisija poroča z grško bolgarske meje, da so Bolgari včeraj v popolnem redu prevzeli svoje položaje. Vzpostavljeno je normalno stanje.

Beograd, 2. nov. Odnosaji med Grško in Bolgarijo so se zopet uredili. Včeraj ob 10. dop. so bolgarske oblasti izročile truplo ubitega stražnika s stražnice 69 pri Damir Kapiji. Grki so izročili Bolgarom vojne ujetnike. Nekoliko brzojav iz Aten trdi, da Bolgarija še dalje koncentrira vojsko. Armijski komandant v Solunu je izjavil, da nevarnost za nov spopad med Grško in Bolgarijo toliko časa ne bo odstranjena, dokler ne bo razpuščen makedonski komitet. To pa se more izvršiti le po padcu današnje

bolgarske vlade, ki komitet uradno podpira. Bolgarska je sprejela pogoje, katere je pripravljena tudi izvršiti, ako je ne bi oviral makedonski komitet. Grška vlada je podvzela vse mere, da se vsak poskus makedonskega izjiva že v kali zatre.

NERESNIČEN DEMANTI.

Sofija, 2. nov. Bolgarska vlada demantira vse vesti o koncentraciji svoje vojske in o zvezah z makedonskim komitetom.

GRŠKA VLADA V MANJŠINI.

Atene, 2. nov. Na Grškem je poostre-na diktatura vojaških oblasti. Vlada je razveljavila občinske volitve v Solunu in Ksantiju, ker je ostala v manjšini.

KRALJ SE VRNIL V BEOGRAD.

Beograd, 2. nov. Včeraj ob 10 dop. sta se vrnila v Beograd Nj. Vel. kralj in kraljica. Na kolodvoru so jih sprejeli maršal dvora in zastopniki vlade. Nj. Vel. kralj ni včeraj nikogar sprejel v avdijenco.

POGAJANJA ZA AMERIŠKO POSOJILO PRICELA.

Beograd, 2. nov. Min. predsednik Pašić je včeraj dopoldne sprejel radikalnega poslanca Ljubo Nešića, člana naše delegacije na konferenci v Washingtonu. Nešić je poročal o delu naše delegacije. Trdi se, da sta Velizar Janković in Lj. Nešić med drugim pričela tudi pogajanja za večje ameriško posojilo in da kaže dosednji potek na ugoden zaključek. Tudi sta posetila mnogo naših kolonij.

PREDAVANJE DR. KUMANUDIJA V ZAGREBU.

Zagreb, 2. nov. Včeraj je imel dr. Kosta Kumanudi v demokratskem študentskem klubu predavanje. Podal je tudi nekoliko pojasnil o sedanjí situaciji in o kolaboraciji opozicionalnih strank.

našo administracijo ameriški delavni tempo, česar pa s kajenjem reprezentativnih cigaret ne bomo dosegli.

Treba je štediti in štedenje pričeti tam, kjer je najmanj bolečin. In če odpravimo popolnoma neumestno radodarnost brezplačnih cigaret, potem to nikogar ne bo bolelo. Niti ne prizadetih, ker so vsi brez izjeme dobro situirani. Zato proč z neumestno radodarnostjo!

Oprostitev načelnika Blažića.

Beograd, 2. nov. Še vedno ni gotovo, kje se nahajata prota Milošević in okrožni načelnik Blažić. Nekateri vesti so celo poročale, da sta bila izpuščena in se vrneta že v soboto v Ohrid. Notranje ministrstvo je prejelo zelo optimistične brzojavke.

Ohrid, 2. nov. Prebivalstvo se nahaja v velikih skrbih, ker še sedaj ni znano ničesar o usodi ujetnikov. Ugotovljeno je, da se nahajajo Blažić, Milošević in šofer v Lubraždu. Preiskava ob meji se nadaljuje. Vodijo jo predsednik elbasanskega sodišča in prefekt obmejnih sel.

Jukus, 2. nov. Prefektu se je posrečilo izvedeti imena petih kačakov, ki so izvršili napad. Njihov četovodja je neki Riza iz Pesočara, znan kot Riza Biljan. Vsled raznih umorov je bil obsojen na smrt, nato pa pomiloščen na dosmrtno ječo. S simuliranjem bolezni se mu je posrečilo pobegniti, nakar je zopet postal ropar. Kačaki so z ujetniki dne 27. oktobra prešli na albansko ozemlje. Orožniki so jim sledili in odkrili njihovo prenočišče. Toda kačaki so se poskrili po pečinah. Pričakuje se, da bodo ujetniki jutri izpuščeni.

Beograd, 2. nov. »Vreme« poroča, da se nahajajo ujetniki še vedno v rokah kačakov. Albanske oblasti so zasedle selo Dorze, kjer se nahajajo ujetniki. Omenjeni list trdi, da so se pričele albanske oblasti že pogajati s kačaki.

V neki brzojavki iz Tirane pa poroča »Vreme«, da so bili ujetniki najdeni v albanski vasi Lubrištu in da se danes vrnejo v Ohrid. Poglavarja kačakov sta Riza Biljan in Redžep Derviš. Veliki župan Borisavljević in general Tomić pričakujeta ujetnike na meji.

ZA SKLENITEV NOVINARSKÉ UREDBE.

Beograd, 2. nov. Dne 8. t. m. se bo vršila plenarna seja centralne uprave JNU, na kateri bodo razpravljali o novinarski uredbi. Seje se bo udeležil tudi min. dr. Srškić, ki bo zaslišal želje novinarjev in njihove predloge, ki se nanašajo na novo uredbo.

SLAVNOSTNI SPREJEM MORILKE KARNICIU.

Caribrod, 2. nov. Potniki, ki so sinoči prispeli iz Sofije, pripovedujejo, da se v Varni in Ruščuku vršijo velike priprave za sprejem Mencije Karniciu.

SAMOMOR MAKSA LINDERJA IN NJEGOVE ŽENE.

Dunaj, 2. nov. Listi poročajo iz Pariza, da sta znani komik Maks Linder in njegova žena izvršila samomor. Žena je umrla ponoči, on pa zjutraj.

SPORTNE VESTI.

Beograd, 2. nov. Včerajšnje nogometne tekme: Sokol : Jedinstvo 2 : 1 (1 : 1), Slavija : Dušanovac 5 : 2, Ruski S. K. : Sport match 3 : 0, Srbija : Bohemija 2 : 0, Busk : Karadjordje 5 : 0, Radnički : Olimpija 4 : 0, Grafički : Brđjanin 4 : 3, Obilić : Trgovački 3 : 1, Spartak : Hako 3 : 2, B. S. K. : Šumadija 4 : 0, hazena B. S. K. : hazena Jugoslavija 10 : 5.

Zemun, 2. nov. Gradjanski : Amater 1 : 1, Zašk : Vitez 2 : 2.

Novi Sad, 2. nov. Jugoslavija : N. A. K. 6 : 0.

Zagreb, 2. nov. Prvenstvena tekma Gradjanski : Croatia je končala z zmago prvega 5 : 1.

Maribor, 30. oktobra.

2. november, ponedeljek: »Hoffmannove
pripovedke«, red D.
3. november, torek: Zaprto.
4. november, sreda: »Mrtve oči«, red F.
5. november, četrtek: »Nabor. Povratek«
red B.
6. november, petek: Zaprto.
7. november, sobota: »Don Juan«, red K.
8. november, nedelja: »Manon«, izven.
9. november, ponedeljek: Plesni vede
(gdč. Visjakova — g. Vlček) izven.

DECENTRALIZIRAJTE ZAVOD ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV!

Delojemalci in delodajalci, mojstri in pomočniki, skratka vsi, ki plačujejo v okrožni zavod za zavarovanje delavcev in oni, katerim je zavod namenjen, imajo le eno zahtevo, da se odpravi centralizacija tega zavoda, da ostane v Sloveniji zbrani denar tudi celotno v Sloveniji.

Pravična in utemeljena je ta zahteva in samo v naših razdrapanih političnih razmerah je mogoče, da se ni že davno izvršil v svrhu uresničenja te zahteve skupen nastop vseh slovenskih strank. Kakor v davnem vprašanju, tako tudi v tem ne store politične stranke svoje dolžnosti. Zato je treba, da jih interesi podrežajo. Naj ne bo sestanka in običnega zbora obrtniške organizacije, da ne bi bila z zbora poslana vsem političnim strankam zahteva, da se okrožni zavod za zavarovanje delavcev decentralizira. Pa tudi vsi vi, ki greste mimo žalostno reducirane stavbe na Milošičevi cesti, pridružite se obrtnikom in delavcem in zahtevajte, da se zahtevana decentralizacija izvede. Ker tudi gospodarski interes Slovenije zahteva to in zato je dolžnost vseh, da sodelujejo v tej akciji!

Decentralizacija zavoda za zavarovanje delavcev se mora izvesti in dokler se to ne zgodi, ne sme priti ta zahteva z dnevnega reda. Zakaj nič manj važna ni, ko zahteva po izenačenju in znižanju davkov.

— Velezanimivo debato je pričel voditi »Slov. Narod«. Na dolgo in na široko razpravlja, če je v gostilnah »briliganje s kozarci« uместno ali ne. Svetujemo, da razpiše »Jutro« v tej stvari nagrado, da ne bo imel njegov prijatelj prehudih skrbi. Ustrezno bo tako obema in še ljudem, ki ne vedo, če je »briliganje s kozarci« v gostilni dostojno ali ne.

— Odlikovanje mesta Beograda in Kragujevca. Povodom proslave osvobodjenja Češkoslovaške, bo podpisal predsednik Masaryk dekret, glasom katerega se odlikujeta mesti Beograd in Kragujevac za hrabro obrambo za časa svetovne vojne z najvišjo češkoslovaško odliko s češkoslovaškim vojaškim križcem. Odliko izroči v Beogradu in Kragujevcu posebno deputacija.

— Odlikovanje. Z redom sv. Save V. razreda je odlikovan žandarmerijski kapetan Milan Kozinčič, poveljnik kranjskega žandarmerijskega voda, 8 žandarmerijskega polka.

— Rektorat ljubljanske univerze razpisuje mesto izrednega profesorja, eventualno docentsko mesto za statistiko in narodnogospodarsko politiko ter mesto asistenta na tehniški fakulteti. Prošnje je vložiti v prvem slučaju do 31. decembra, v drugem pa do 15. novembra. Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 100 od 31. oktobra.

— Razpisana inženjerska mesta. Gradbena direkcija v Ljubljani razpisuje več most inženjerjev gradbene stroke. Prošnje je vložiti do 30. novembra. Glede podrobnosti glej »Uradni list« št. 100 z dne 31. oktobra.

— Razpisana mesta v sodni službi. — Odda se: mesto pisarniškega oficijanta ali pomočnika (zvanika) pri okrajnem sodišču v Kranju. (Prošnje je vložiti do 26. novembra.) Mesto pisarniškega uradnika pri okrajnem sodišču na Vranskem. (Prošnje je vložiti do 1. decembra.) Mesto sodnega sluga pri okrajnem sodišču v Ormožu. (Prošnje je vložiti do 25. novembra.) Eno ali več mest paznikov-zvaničnikov v moški kaznilnici v Mariboru. Podrobnosti glej v zadnjem »Uradnem listu«.

— »Uradni list« št. 99. z dne 28. okt. objavlja: Pravilnik o odobranju in izvrševanju proračuna samoupravnih teles, izpremembo pri postopanju pri odajanju oseb v prisilne delavnice, pravilnik glede prošenj za dovolitev, da se sme uživati pokojnina v inozemstvo.

— Razpis ustanove. V »Uradnem listu« je razpisana ustanova Gabriele Rehove, posestnice v Crikvenici. Ustanovna glavnica znaša 13.212 Din. Obresti te glavnice za leto 1925 se oddajo dvema ubožnima osebama, rojenima na Kranjskem, vsaki po 588 Din. Prošnje je vložiti na naslov: Veliki župan v Ljubljani, oddelek za socialno politiko, tekom enega meseca od dneva razpisa (28. okt.)

dalje. Prošnji je treba priložiti navestno spričevalo, ubožni list (oboje potrjeno po pristojnem župnem in občinskem uradu in krstni list.

— Imenovanja v državni službi. Dr. Ivo Bobič je imenovan za zdravnika pripravnika pri splošni bolnici v Ljubljani; Josip Poš za uradnika pripravnika pri bolnici za ženske bolezni v Ljubljani, Marija Gospodarič pa za arhivsko uradnico v zdravilišču v Dobrni pri Celju. Za upravnika glavne carinarnice v Mariboru je imenovan revizor Peter Ubavkič.

— Za predsednike za IV. redno porotno zasedanje so imenovani: pri dež. sodišču v Ljubljani: za predsednika Fran Rekar, podpredsednik dež. sodišča, za namestnike višji dež. svetniki Anton Mladič, dr. Adolf Kaiser, dr. Ivan Modic in Peter Keršič ter dež. sod. svetnika Jakob Antloga in Josip Janša; pri okrož. sod. v Mariboru: za predsednika predsednik okrož. sod. dr. Fran Zihner, za namestnike dvorni svetnik in podpredsednik okrož. sod. Josip Fon, višji dež. sod. svetniki Josip Stergar, Fran Potega in Janko Guzelj ter dež. sodni svetniki Oskar Dev, dr. Ivan Vuk in dr. Fran Pichler; pri okrož. sodišču v Celju: za predsednika dvorni svetnik in predsednik okrož. sodišča dr. Josip Kotnik, za namestnike višja dež. sod. svetnika dr. Friderik Bračič in dr. Premšak ter dež. sod. svetnik Valentin Levičnik; pri okrož. sod. v Novem mestu za predsednika predsednik okrož. sodišča dr. Julij Polenšak, za namestnike dež. sod. svetniki Anton Kuder, dr. Ščitomir Dolenc in dr. Josip Fischinger.

— Stroški sodnega zavora za leto 1926. Ministrstvo pravde je določilo za poročje višjega deželnega sodišča v Ljubljani kot povračilo za stroške preiskovalnega zavora in izvršitve kazni za enega kaznjence in en dan za čas od dne 1. jan. 1926 do 31. dec. 1926 sledeče zneske: V sodnih ječnicah za preiskovalni zapor in za preskrbo pri izvršitvi kazni 6 Din, za stražo in upravo 9 Din; v moški kaznilnici v Mariboru skupno 9 Din, v ženski kaznilnici in prisilni delavnici v Begunjah pa 10 Din.

— Zračna proga med Italijo, Albanijo in Grško. Kakor poročajo iz Rima, se ima vzpostaviti med Italijo in Albanijo zračni promet, ki ga bo oskrboval italijanski Aeroklub. Pozneje se razširi promet tudi na Grško do Soluna.

— Avtomobilna zveza Maribor—Ptuj prične obratovati dne 2. novembra. Promet se bo vršil vsak dan razen nedelj in praznikov. Odhod iz Ptuja ob 7.55 in 15. uri, prihod ob 7.51 in 14.36, prihod v Maribor ob 9.01 in 16.06, odhod ob 6.45 in 13.30. Cena 20 Din.

— Pripravljalni odbor društva »Trenost« v Ljubljani priredi v torek, dne 3. novembra 1925 ob pol 20. uri zvečer v higienski točilnici na velesejmu javno predavanje »Kratek obris anatomije in fiziologije človeka«. Predava medicinar br. Rakove. — Predavanje bo služilo kot uvod in podlaga celi seriji predavanj. Prijatelji pokreta vabljeni.

— Gothein - Kosier: Srednjeevropski kreditni problem. Prejeli smo drugo izdajo tega dela, ki vsebuje referat našega ekonomista Lj. St. Kosierja o srednjeevropskem kreditnem problemu na Gospodarski konferenci na Dunaju. Publikacija je vzbudila splošno pozornost, kar potrjuje tudi nemški minister ing. dr. Georg Gothein v svojem predgovoru k drugi izdaji. Knjiga je pisana v nemškem jeziku, je okusno opremljena ter se dobiva za ceno 20 Din v vseh knjigarnah in pri izdajateljih »Biblioteka Bankarstva« v Zagrebu 6., Moravska 30. Knjigo priporočamo našim pridobitnim krogom.

— Vlak skočil s tira. V nemkem železniškem predoru na progi Ljubljana—Karlovce se je pripetila te dni nenavadna železniška nesreča, ki pa k sreči

ni zahtevala človeških žrtv. V trenutku, ko je pasirala lokomotiva drugi konec tunela, se je začelo pokanje. Trhli železniški pragi so se jeli lomiti. Radi tega so se tračnice ukrivile na zunaj in šest osebnih voz je skočilo s tira ter se nagnilo proti steni. Med potniki je nastala silna panika in začeli so skakati v temni predor, da se rešijo. Vlak se je takoj ustavil. Nekaj pasažirjev se je pri skoku iz vagona nekoliko pobilo. Hujšega se ni zgodilo in pričujočnost duha uslužbencev je prestrašene potnike kmalu pomirila. Lokomotiva je nadaljevala nato vožnjo samo s poštnim vozom, vozom za prtljago in enim osebnim, dočim je moralo čakati ostalih 6 osebnih voz vlaka št. 1011, dokler se ni pripeljal na lice mesta oddelek delavcev, ki so spravili vozove zopet na tir, nakar so pripeli z veliko zamudo srečno v Karlovce.

— Težka nesreča pri nogometni tekmi. V Somboru se je pripetila v torek pri nogometni tekmi velika nesreča. Neki igralec somborskega nogometnega kluba je sunil nasprotnika od subotičkega kluba po nesreči s tako silo v grlo, da se je zgrudil na mestu nezavesten ter je tako težko poškodovan, da zdravniki dvomijo, da bi okrevale.

— Zločin dveh policijskih stražnikov. Iz Siska poročajo: »Naša policija se rekrutira dandanes, ko so vsi državni nameščenci slabo plačani, naravno iz vsakovrstnih elementov, ki jih sili potreba, da se lotijo kakakega posla. Razumljivo je, da so pri takem materialu mogoči slučajni, ki mečejo bengalično luč na ljudi, ki jim je poverjena naša varnost in naše življenje. Neki naš policist je aretiral nedavno brez vsakega vzroka neko tujo deklico. Ker mu je namreč prav posebno ugajala, jo je jel nadlegovati z ljubezenskimi ponudbami, ker se mu pa ni odzvala, je uporabil svojo policijsko moč ter je revico na najpodlejši način posilil. Ko je zadovoljil svojo strast, je izročil devotko svojemu tovarišu, da jo je še on posilil. Tako je šlo dekletu iz rok v roke kot kak policijski akt, dasi je bila v rokah čuvarjev reda in zakonitosti. Da je bila stvar še lepša, sta zločinca ukradla deklici tudi ves denar, kar ga je imela pri sebi. Ko je bil ogabni zločin brezvestne policijske dvojice razkrit, sta bila možakarja suspendirana od službe ter izročena sodišču, kjer bosta odgovarjala za hudodelstvo zlorabe uradne oblasti.

— Aretacija dveh podjetnih Jugoslovenov v Parizu. Kakor poročajo »Matine«, se je pripetila te dni v Parizu velika tatvina draguljev, ki sta jo izvršila neki Črnogorec in neki Slovenec. Gospa Trousse se je nastanila v hotelu. Ko je prišla domov, je ugotovila na svoje neprijetno iznenadenje, da so ji bili za časa njene odsotnosti ukradeni dragulji — vredni 300.000 frankov. Policijske poizvedbe so dognale, da je stanoval v sosednji sobi neki Črnogorec, po imenu Mišković, plesni učitelj. Miškoviča je prišla policija v nekem plesnem lokalu. Pri njem so našli prstan, ki je bil last gospe Trousse. Po daljšem zasliševanju je priznal, da je živel v Parizu skupaj z nekim Slovencem, Počkom po imenu. Počka so izsledili detektivi končno na Montmartru. Pri njem so našli kovčeg, o katerem je trdil Mišković, da je njegova last, toda izkazalo se je, da je bil kovčeg last gospe Trousse.

— Učiteljica obtožena umora. Iz Sombora poročajo: Dne 3. novembra se prične tu glavna obravnava zoper učiteljico Kolarevič, ki je obtožena, da je umorila svojega moža.

— Senzacionalen proces v Londonu. 35 letni londonski milijonar Moris in njegova gospodinja Roberts se zagovarjata te dni radi zapeljavanja mladoletnih deklic. Doslej je bilo zaslišanih že cel tucat 15 letnih deklic, ki so vse izpovedale, da so vstopile pri milijonarju na podlagi neke anonse v listu »Times« v službo kot služkinje. Odgovor na oglas je moral biti naslovljen na fingirano

adresco. Ako je bil dovoljen, sta se pripeljala Moris in njegova uslužbenka k starišem deklice ter sklenila službeno pogodbo. Večinoma že čez 48 ur je udril Moris v spalnico deklice ter jo zapeljal. Čez kakih 14 dni jo je Robertsova odpustila iz službe. Ker so deklice večinoma iz boljših rodbin, je prišlo v par redkih slučajih do pritožb pri policiji ali duhovnikih. Ako je hotela kaka deklica pobegniti, jo je prestrašila Robertsova s tem, da jo priženejo mongolski psi nazaj, še predno bo prišla do vrat parka. Robertsova je pripeljala Morisu celo svojo lastno 15 letno sestro.

— Obsodba tihotapcev s tobakom. — Sarajevsko sodišče je izreklo te dni sodbo zoper več tihotapcev tobaka. Pet oseb je bilo obsojenih na zapor vsak po eno leto in poleg tega na denarno kazen po 1500 Din. Štiri osebe, med njimi neka ženska, vsaka na 6 mesecev, dve sta dobili po 100 dni in po 300 Din globe, ena dva meseca in 300 Din globe, ena 15 dni zapora in 60 Din globe, pet pa na šest mesecev zapora in 1800 Din globe.

— Tragična usoda slepca. Kakor poročajo iz Torenta, je bil tam ozdravljen operativnim potom neki slepec, ki 20 let ni videl. Njegova rodbina in njegovi prijatelji so hoteli ta dogodek proslaviti. Ko so vzeli slepca obezvo z oči, je vzkliknil: »O, jaz vidim!« — Nato ga je zadel vsled razburjenja mrtvoud.

— Življensko dobo las je proučeval Feliks Pinkus, ki je prišel pri tem do sledečih rezultatov: Opazoval je več let rast par las na prsih. Življenska doba 16 spomladi nastalih las je znašala povprečno 210 dni, dočim je doseglo 7 v jeseni nastalih las samo povprečno življensko dobo 189 dni. Poletni lasje dosežejo tudi večjo dolžino kot zimski. Razmerje je 45 : 38 mm.

— Cerkveni koncert. Dne 9. novembra ob pol osmih zvečer priredi trnovski cerkveni zbor, pomnožen s pevci drugih zborov, cerkveni koncert, na katerem se bodo izvajale skoro izključno skladbe slovenskih skladateljev. Vstopnice je dobiti od srede dalje v župnijski pisarni v Trnovem, v Novi založbi na Kongresnem trgu in v glavni trafiki na Mestnem trgu. Cene so: sedeži I. vrste po 15 Din, II. vrste po 10 Din; stojišča po 5 Din. Spored koncerta z besedilom pesmi se dobi istotam po 2 Din.

— Vinska razstava s sejmom se vrši dne 10. decembra t. l. v Ivanjkoveh v re. tavrakijski dvorani tik kolodvora. Otvoritev ob 9. uri. Pripuščen so vsa vina, pridelana v Ormoškem in Ljubotmerskem okraju, izvzemši necepljene trte. Ob tem času se bo dal letošnji letnik že dobro presoditi in bodo interesi imeli tako najlepšo priliko skleniti ugodne kupčije. Železniške zveze so najugodnejše. Za popust na železnici zaprošeno. Prijave za legitimacijo naj se pošljejo z 10 Din na vinarsko zadrugo »Jeruzalemljani«, Ivanjkovci.

Maribor.

Nova akcija dr. Müllerja. Napovedovana akcija samostojnih demokratov potom firme radikalnega desidenta, odvetnika dr. Ferda Müllerja, se je končno pričela s prvo javno afirmacijo, ustanovitvijo mestnega odbora NRS in tajništva, ki se je nastanilo na Koroški cesti. Okrog radikalne desidentske skupine dr. Müllerja so se zbrali tudi narodno-socialistični desidenti gostilničarja Zmudera in Drofenikovi samostojni kmetje. Za vso akcijo pa stoje samostojni demokrati, ki čakajo samo na ugoden moment, da prevzamejo oni tudi oficijelno vodstvo nove radikalne skupine v Mariboru in v oblasti. Prišli so tudi na deželni atako na dosedanje organizacije NRS, katere skušajo pridobiti za svojo akcijo in se potem polastiti njihovega vodstva kot oficijelni radikali. V krogih tega gibanja pripovedujejo, da vstopi v kratkem poslanec dr. Ljudevit Pivko v vlado, kjer bo zastopal novo slovensko »radikalno« skupino. Beležimo kot kronisti te dogodke, pridružimo si pravico spregovoriti o tem obširneje.

Spomenik v vojni padlim vojakom. V kazinski dvorani so razstavljeni osnutki za spomenik v vojni padlim vojakom. Med temi osnutki je jury izbrala osnutek našega kiparja g. Lojzeta Dolinarja. Radi postavitve spomenika so se pojavila sedaj različna mnenja. Dočim je bilo prvotno sklenjeno postaviti spomenik na pobjezkem pokopališču, je sedaj odbor baje sprejel sklep, da se spomenik postavi v mestu. »Tabor« je nastopil

Na splošno željo in zahtevo cenj. občinstva se predvajanje prvega dela grandioznega filma

„QUO VADIS . . .?“

podaljša še za danes.

Včeraj na peti dan predvajanja je več slo ljudi ostalo brez vstopnic. Hlilite, da ne zamudite, ker se jutri predaja že drugi del.

Predstave ob: 4, pol 6, pol 8 in 9 uri zvečer.

Prvovrstni pomnoženi orkester svira pri vseh predstavah.

Vsi v Elitni KINO MATICA vodilni kino v Ljubljani. (Tel. 124)

proti tamu, češ, da ta spomenik, namenjajo mrtvim, ne spada v mesto. Nam se zdi to stališče čisto zgrešeno, ker bi se po tej logiki nobenemu mrtvemu ne smeli postavljati spomeniki izven pokopališča. Mnenja smo, da je ta sklep le pozdraviti in da se spomenik postavi na mesto enega prejšnjih, ki jih je prekrat odstranil. Spomenik dobi s tem tudi mnogo širši pomen, ker bo posvečen vsota v vojni padlim Mariborčanom iz ne le onim, ki so pokopani na Pobrežju.

Otvoritev narodnega gledališča. Adaptacija notranjščine gledališča se blizu koncu, tako da bo mogoče otvoriti redno sezono že 10. ali najkasneje 15. novembra. Prva pride na vrsto nova Remčeva drama »Zakleti grad«, ki se bo takrat sploh prvič igrala.

— Srečke »Doma ubogih«. Ponovno prosimo p. t. občinstvo, da se požuri z nakupovanjem srečk dobrodelne loterije »Doma ubogih«. Srečkanje se vrši dne 1. januarja 1926. Seznam dobitkov je vsakemu na vpogled po vseh mariborskih trafikah, kjer se tudi dobe srečke. Obenem vabimo vse, ki se za našo dobrodelno akcijo zanimajo, da prevzamejo razprodajo pri svojih znancih in prijateljih. Od vsake prodane in pla-

čane srečke dobe 10%, t. j. 3 Din od komada. Srečke za razprodajo se dobe v pisarni, Rotovski trg 1, pritičje.

SPORT.

Primorje: Ilirija 3:2 (2:1).

Obširno poročilo sledi.

Ostali rezultati:

Slavon: Švoboda 6:0.

Jadran: Slavija 3:0. Slavija ni nastopila.

Prosveta.

Komorni koncert. Novoustanovljeno društvo učiteljev glasbe v Ljubljani je povodom ustanovitve pevskega zbora slovenskih učiteljev in učiteljic (po vzoru moravskih in praških učiteljev) priredilo v soboto zvečer svoj prvi Komorni večer v veliki dvorani Uniona, ki je bil kljub neugodnemu času (konec meseca) dokaj dobro obiskan. Točke sporeda so si razdelili učitelji glasbe gg. Jeraj, Slajs, Svajgerjeva, g. kapelnik Štritof in konservatorij g. Rupelj. — Gg. Jeraj in Štritof sta prednašala sonato za vijolo in klavir, ruskega komponista Alekseja Winklerja, prijetno, po obliki solidno, dasi ne preveč original-

no, za izvajanje tudi ne lahko skladbo z znanjem in spremnostjo ruiniranih muzikov. — Dvořakov godalni tercet (gg. Slajs I. gosli, Rupelj II. gosli, Jeraj vijola) do potankosti nastudiran in vzorno izvajan, je žel vinarjen aplavz. — Dvořakova ritmično zelo zanimiva muzika je posebno vžgala in koncertanti so morali na bučno odobravanje Scherzo ponoviti. — Beethovno sonato op. 30 št. 2 sta prednašala g. Slajs in gđe. Svajgerjeva hvalevredno. Dala sta zlasti zadnjim stavkom živega izraza. Večer je bil lep uvod k današnjim predavanjem. Morda bi kazalo komorne večere prirejati v filharmonični dvorani, katero bi glasbeželnji Ljubljančani prej napolnili kot veliko unionsko dvorano. Pevskemu zboru slovenskih učiteljev pa želimo iz srca trdne volje in vztrajnosti v doseg svojega začrtanega cilja!

— 0. —

Tekma hrvatskih pevskih društev povodom 30-letnice Saveza hrvatskih pjevačkih društava dne 25. t. m. v Zagrebu je pokazala nivo, na katerem stoje danes pevske enote na Hrvatskem. Nastopilo je okoli 40 društev z moškimi in mešanimi zbori. Med mešanimi zbori se je posebno postavilo pevsko društvo Trebević iz Sarajeva pod vodstvom g. Hladeka, zelo dobro je pela »Zora« iz Karlova pod pevovodjo g. Meiselom, »Kuka«

v Osijeku, čigar pevovodja je bivši kapelnik ljubljanskega gledališča g. M. Unger. Vobče so hrvatski pevski zbori v tehničnem oziru bolj izvežbani kot naši, pojo težke skladbe, nimajo pa razven v basih prvovrstnega glasovnega materiala. Njihovo petje, dasi precizno, poslušalec ne ogreje, ker ni občuteno. Zanimivo je to, da pojo Hrvatje zelo radi slovenske skladbe. Na sporedih so bili zastopani skladatelji Lajovic, Adamič, Mirk, Rožanc, Foerster in Premrl. Skupni zbori (čez tisoč pevcev) so doneli kompaktno in mogočno. Organizacije S. H. P. D. po uspehih te prireditve ne moremo in ne smemo podcenjevati. Sistematično in smoteno pevsko delo zasluži uvaževanje.

Za kratek čas.

Pa ravno poslanec se je moral to pripetiti! Imel je na deželi navdušen govor. Naslednjega dne je pisal neki katoliški lokalni list: »Včeraj se je izkazal poslanec X. kot erotik velikega formata.«

Drugi dan je prinesel list popravek: Razume se, da ne »erotik«, temveč »teoretik«.

Dan pozneje je list ugotovil, da je bilo tudi to napačno: Samoobsebi umevno smo hoteli reči »retorik«.

»Koliko let si pravzaprav poročen?« ga je vprašal star znanec. —

»Niti leto dni ne,« je odgovoril kratko.

»Kaj, to vendar ni mogoče!« —

»Pa je vendar mogoče!« odvrne nesrečni zakonski mož: »Moji soprogi je bilo 24 let, ko sem jo poročil in še danes je stara 24 let.

(122)

Oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Od časa do časa pripelja čoln še pasažirje, zvečer ob šestih oddajo zastave in pišče zadnje znamenje, pol ure nato zapusti »Kolumbus« luko — — —

Štirinajst dni bo trajala vožnja, od teh so minuli že trije. Dolgočasili se niso. Saj so v prostovoljno izbranem stanovanju, in mnogo drugače ni, kot če se vozijo, le da tu ne stoji šofer ob krmilu.

Adam razstavi z monterjema vse stroje; nato vse očedijo in namažejo. Kadar jim Leonor ne pomaga, dela kaj drugega. Georg si izposojuje iz ladjine knjižnice knjige in mnogo čita; še več pa hodi nemirno po koridorju sem in tja.

V začetku oblegajo radovedni pasažirji neprenehoma avtomobil; ker pa ne vidijo v notranjost, ker jim nihče ne privoščiti niti besedice, to kmalu opuste.

Včasih pride tudi kapitan; z njim se potem zabava Leonor, a vedno le skozi okence.

Tretji dan pride zopet kapitan in potrk na popolnoma drug način na oklopne plošče. Ko Leonor pogleda ven, zapazi takoj, da so pasažirji na krovu zelo razburjeni.

»Mis Morris, govoriti moram z vami, med štirimi četi, in če ne smem stopiti v avtomobil, prosim, pojdite v mojo kajito.«

Leonor mu dovoli, da vstopi. Kapitan se nekoliko umiri.

»Kajne, vi imate sovražnike, ki se hočejo polastiti iznajdbe s silo ali pa polnoma uničiti vas in avtomobil?«

»Odkod veste...?«

»Prosim, odgovorite!«

»Da.«

»V puščavi Gobi so hoteli zastrupiti vas in vaše spremljevalce?«

»Tudi to je že prodrlo v javnost?«

»Da, o tem so pisali časopisi. In nekoliko pred Captownom je bil izvršen bombni atentat na avtomobil?«

»Tudi to že...?«

»Ko sem bil zadnji uro pred odhodom še v mestu, sem slišal nekaj o tem, a nisem imel časa, da bi poizvedel natančneje. Pasažirji, ki so prišli že nekoliko preje na ladjo, niso izvedeli ničesar o tej vesti, sicer bi gotovo govorili o tem. Jaz vas zato nisem vprašal, ker vam to vzbuja le neprijetne spomine in sem v takih stvareh poseben značaj. A sedaj moram govoriti o tem. Poizkusili so torej bombni atentat na avtomobil?«

»Da. Bombo so vrgli z visoke skale pred avtomobil, peljali smo se preko nje, a eksplodirala je šele v razdalji za nami. Tako smo ušli smrti.«

»Ali veste, kdo je povzročitelj tega atentata?«

»Mislim, da vem, a tega ne smem povedati, ker se morda motim. Morda imamo več nasprotnikov, ki nam groze s smrtjo, a ti delujejo neodvisno drug od drugega.«

»Razumem. Ali ste slišali preje nek pok?«

»Ne.«

Kapitan pripoveduje.

V medkrovu so preje nenadoma začuli nek pok in ko so šli gledat, kaj se je zgodilo, so videli, da se je razpočil kovčeg, ki je last nekega pasažirja, a videti je bilo le še dim.

Hitro priklicani kapitan je kovčeg takoj zaplenil in prijel lastnika. V kajiti je preiskal ladijski inženir kovčeg prav oprežno. In kaj je bilo v njem? Napolnjen je bil torej »Kolumbus« tretji dan na morju. Vžigalo senu je bila lepe položena pločevinasta škatlica, napolnjena s tremi kilogrami dinamita, kar bi desetkrat zadostovalo, da se razleti ves parnik. Zgoraj je bila pritrdjena ura, nastavljena na isti čas, ko je počilo, ko je bil torej »Kolumbus« tretji nad na morju. Vžigalo je tudi res delovalo, neizmerna sreča pa je bila, da se je patrona nekoliko premaknila. Ogenj je namreč švignil v seno in ne v dinamit.

Ko so izpraševali pasažirja, nekega delavca, ki se vozi v medkrovu, se je ta prav tako zgrozil nad peklenkim strojem. Prisegel je pri vsem, kar mu je sveto, da ni vedel ničesar. To ni njegov kovčeg. Nekoliko preden se je odpeljal na ladjo, ga je nagovoril na cesti neznanec in ga prosil, če vzame kovčeg kot ročno prtljago s seboj in naj ga odda v Buenos Airesu na določen naslov, za to mu je dal deset šilingov. Mož je ponudbo sprejel. Kaj takega se ne sme storiti, to je kaznivo, na ladjo ne sme nihče vzeti tega, kar je last koga drugega, ničesar ne more vtakniti v lastni žep. Bolj znan je poštni predpis o pismih. Ljudje greše mnogo zoper to.

K. mag. št. 20.841/25.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski odda pri štirih novih mestnih hišah za Bežigradom napravo lesene ograje na betonskem podstavku.

Podatke daje mestni gradbeni urad med uradnimi urami do 3. novembra 1925 1 opoldne.

Ljubljana, dne 28. oktobra 1925.

Mestni magistrat ljubljanski.

MODNI SALON

MINKA HORVAT, Ljubljana

STARI TRG ŠTEV. 21

ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliške slaminke in klobuke. — Žalni klobuki vedno v zalogi Popravila se sprejemajo.

MALI OGLASI

Črna oglasom do 20 besed Din 3.—, vsaka nadaljna beseda 30 par.

Gospod

v starosti 80 let se želi seznaniti z gospodino in boljše rodbine. Zenoletni ni izključena. Le resne ponudbe prosim na upravo lista pod »Značaj«.

KOKS - - ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Mladenič

zdrav in pošten, vaje kmetije, ži vine ter vseh ostalih poljskih del išče primerno trajno službo. — Ponudbe z navedbo plače je poslati na upravo lista pod »Vestenc«.

Proda se

okoli 850 hl jabolniska lanskega pridelka. — Ponudbe na upravo lista pod »Jabolnike«.

Išče se

preprosta sobica s posebnim vdom v sredini mesta. — Ponudbe na upravo lista pod: »1. november«.

Kontoristinja

vešča knjigovodstva ter samostojne slovenske in nemške korespondence išče službo v Ljubljani. — Ponudbe prosim na upravo lista pod: »Dobra moč«.

Naročite

srečke efektne loterije Narodno-kulturnega društva Mala Nedelja. 300 dobitkov vrednost 15.550 Din. Zrebanje 15. novembra t. l. Srečka stane samo 5 Din.

Upokojen

državni uradnik išče kakršnekoli službo. — Ponudbe prosim na upravo lista pod: »Vestenc«.

Dame

v starosti 35 let se želi v svrhu razvedrila seznaniti z gospodom istih let. — Ponudbe na upravo lista pod: »Jesenc«.

Absolventinja

trgovske šole želi vstopiti kot praktikantinja h kakemu večjemu ljubljanskemu podjetju. Ponudbe prosim na upravo lista pod: »Marljiva«.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

dobavlja promptno in najugodnejše tvrdka

H. PETRIČ, Ljubljana

Gospodsvetska c. 8. Tel. 343.

PLIN V STANOVANJA!

Vsaka štedljiva gospodinja uporablja v kuhinji, kopalnici in pri likanju samo plin.

Neprimerno cenejše. — Vedno čisto. — Vsak čas pripravljen kuha ter greje hitro.

Mnenje o nevarnosti plina je samo predsodek. Že od leta 1861, odkar obstoji plinarne, se ni dogodila nobena resna nesreča. Napeljava do hiše brezplačna. — Napeljava v stanovanje stane samo 800 do 1000 Din, plačljivo v 10 mesečnih obrokih.

Kuhalnik se dobi že za Din 125—

Likalnik „ „ „ „ „ 140—

Štedilnik „ „ „ „ „ 1800—

Uporaba plina v vseh obrtjih za varenje, taljenje, kuhanje, pogon strojev itd. najcenejša. Vedno pripravljeno, čisto, prihrana na času in denarju. — Pojasnila daje

MESTNA PLINARNA.

JAN KASTER
COCOA

je vendar
najbolji!

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.

— Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“! —